

SAAVUTETTAVUUSTESTAUSRAPORTTI

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Edurekry

<https://www.hel.fi/kasvatuksen-ja-koulutuksen-toimiala/edurekry>

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

13.8.2020

1	Johdanto	3
2	Toimeksianto	4
3	Yhteenveto palvelun saavutettavuudesta	4
4	Kriittiset virheet	5
4.1	Sivuston selauslogiikka on ongelmallinen	5
5	Merkittävät virheet	7
5.1	Etusivun videokehyksellä ei title-attribuuttia ja HTML-muotoilut	7
5.2	Etusivun kuvilla ei alt-määrettä	8
5.3	Hyppylinkki ei toimi etusivulla	8
5.4	Riittämätön kontrasti	9
5.5	Työsuhdeasunnot-sivulla on näkymätön linkki	10
5.6	Varoittamatta välilehtiä avaavia linkkejä	11
5.7	Työhön-sivujen lisätiedot	11
6	Muut virheet	13
6.1	Kielimääritysten ongelmat	13
6.2	Uutiskirjeen valintaruutuja ei ole ryhmitetty	13
6.3	Linkin tunnisteena pelkkä väri	14
7	Jatkotoimenpiteet	16
8	Tietoja saavutettavuustestauksesta	16
9	Yhteystiedot	16

1 Johdanto

Tässä raportissa kuvataan havainnot, jotka Palvelukeskus Helsinki teki Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, Edurekry-sivuston saavutettavuusauditoinnin yhteydessä. Raportissa pyritään tarjoamaan ratkaisuehdotuksia havaittuihin ongelmiin ja puutteisiin. Kunkin havaitun saavutettavuuteen liittyvän ongelman yhteydessä ilmaistaan sen merkitys palvelun käyttäjille seuraavasti:

Kriittinen ongelma:

Estää palvelun tai jonkin sen osion käytön tietyltä käyttäjäryhmältä.

Merkittävä ongelma:

Haittaa palvelun käyttöä siinä määrin, että käyttö muuttuu vaivalloiseksi tai se estyy osittain.

Vähäisempi saavutettavuuteen liittyvä ongelma:

Korjaaminen edistää palvelun käytettävyyttä erityisryhmille.

Havaintojen yhteydessä on viittauksia WCAG –saavutettavuusstandardiin, johon Suomessa voimassa oleva saavutettavuuslaki perustuu. Kun havainnossa on WCAG 2.1 –merkintä, on havainto saavutettavuuslain piiriin kuuluva puute riippumatta siitä, kuinka kriittinen puute on käyttäjän kannalta.

2 Toimeksianto

Testattu palvelu

- Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, Edurekry
- <https://www.hel.fi/kasvatuksen-ja-koulutuksen-toimiala/edurekry>

3 Yhteenveto palvelun saavutettavuudesta

Sivuston yleinen saavutettavuus on kohtalainen. Suurimmat ja kriittisimmät ongelmat ovat sivuston WAI-ARIA-attribuuttien puute, sekä epäjohdonmukainen selauslogiikka ja navigaation puute. Muutamia lievempiä ongelmia on havaittu mutta niiden korjaaminen ei vaadi suuria toimenpiteitä.

4 Kriittiset virheet

4.1 Sivuston selauslogiikka on ongelmallinen

Kuvaus

Sivustolla on useita ongelmia selauslogiikassa ja sivujen löytämisessä.

1) Etusivun alalaidassa on kuvan "Tule mukaan kasvattamaan tulevaisuutta" vieressä otsikon "Haluatko tietää lisää?" alla linkki "Lue lisää" ja se johtaa "Tule mukaan kasvattamaan tulevaisuutta" -sivulle. Käyttäjälle ei selviä tarkasti, mihin linkki vie, koska sen yhteydessä on niin monta eri otsikkoa ja linkin kuvaus on vain "Lue lisää".

2) Tule mukaan kasvattamaan tulevaisuutta -sivulla on navigaatiovalikko. Navigaatiovalikossa on linkit "Työhön päiväkoteihin" ja "Työhön kouluihin ja oppilaitoksiin". Nämä linkit vievät ERI versioon sivusta kuin pääsivun linkit. Navigaatiolinkistä avautuvilla sivuilla ei esimerkiksi ole hakua ollenkaan, mutta sivun nimi on täysin sama.

3) Navigaatiovalikko ilmenee VAIN "Tule mukaan kasvattamaan tulevaisuutta" -sivulla, ei muilla sivuilla esim. "Työhön"-sivuilla. Tämä tekee sivuston navigoinnista työlästä ja epäloogista.

Pääsivun linkistä johtava sivu

EDUREKRY - TYÖHÖN PÄIVÄKOTIIN

TYÖHÖN PÄIVÄKOTIIN

09.03.2020 08:31

Työhön päiväkotiin

Oppimisympäristönä koko Helsinki

Helsinki on vuoden 2019 varhaiskasvatuskunta. Tarjoamme sinulle aitiopaikan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen maailmaan, jota arvostetaan maailmalla ja ennen kaikkea asiakkaidemme – perheiden ja huoltajien keskuudessa. Uunituoreen asiakaskyselymme mukaan kaikissa varhaiskasvatuspalveluissamme on erinomainen kokonaistyytyväisyys. Olemme vaikuttavien ihmisten, tekojen ja kohtaamisten kaupunki. Meitä varhaiskasvattajia on yhteensä lähes 6 000.

Koko kaupunki on oppimisympäristömme – leikkipuistot, kirjastot, museot, kulttuuritapahtumat, luonto ja merelliset maisemat ovat kätesi ulottuvilla.

[Lisää...](#)

Avoimet työpaikat

Hakuehdot täyttävää tehtäviä 115 kpl (99 ilmoitusta)

VARHAISKASVATUKSEN OPETTAJAT

▼ Varhaiskasvatuksen opettaja (2 tehtävää)

Vakanssin työsuhde

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, Varhaiskasvatus ja esiopetus, Koillinen

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

13.8.2020

Navigointivalikon linkistä johtava sivu

EDUREKRY » TYÖHÖN PÄIVÄKOTIIN

TYÖHÖN PÄIVÄKOTIIN

Työhön päiväkotiin**Oppimisympäristönä koko Helsinki**

Helsinki on vuoden 2019 varhaiskasvatuskunta. Tarjoamme sinulle aitiopaikan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen maailmaan, jota arvostetaan maailmalla ja ennen kaikkea asiakkaidemme – perheiden ja huoltajien keskuudessa. Uunituoreen asiakaskyselymme mukaan kaikissa varhaiskasvatuspalveluissamme on erinomainen kokonaisuutyytyväisyys. Olemme vaikuttavien ihmisten, tekojen ja kohtaamisten kaupunki. Meitä varhaiskasvattajia on yhteensä lähes 6 000.

Koko kaupunki on oppimisympäristömme – leikki puistot, kirjastot, museot, kulttuuritapahtumat, luonto ja merelliset maisemat ovat kätesi ulottuvilla.

Meillä voit työskennellä varhaiskasvatuksen opettajana, lastenhoitajana, esimiestehtävissä tai muuna alan ammattilaisena: päiväkodeissa, leikki puistoissa, kerhotoiminnassa, perhepäivähoidossa ja hallinnon tehtävissä. Avoimia työpaikkoja on yhtä lailla ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa.

Katso avoimia olevat työpaikkamme ja löydä oma tulevaisuuden tarinasi!
[Helsinkirekry.fi](#)

Työpaikan lisäksi voit saada työsuhteasunnon. Asuntohakemuksen voit jättää osoitteeseen [Stadinasunnot.fi](#) samalla kun haet työpaikkaa. Katso lisää [työsuhteasunnoistamme ja niiden hakemisesta](#).

Haluamme kuulla sinusta lisää. Ole meihin yhteydessä lähettämällä sähköpostia osoitteeseen rekry.kasko@hel.fi tai soittamalla projektisuunnittelija, VEO Lotta Myrskylle, puh. 09 310 23737.

Oppisopimuskoulutus

Meillä voit saada ammatin työn ohessa ja opiskella oppisopimuskoulutuksella varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtävään. Edellytyksenä on, että toimit joko määräaikaissa sijaisuudessa varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtävässä tai olet palkkatukikelvoinen helsinkiläinen. Lähetä vapaamuotoinen hakemuksesi osoitteella rekry.kasko@hel.fi niin otamme sinuun yhteyttä.

09.03.2020 08:31

Korjausehdotus

Sivuston rakenne tulisi tehdä loogisemmaksi. Tällä hetkellä käyttäjän on vaikea löytää haluamaansa sivua ja samasta sivusta on pahimmillaan kaksi eri versiota eri toiminnallisuudella. Linkit tulisi myös tehdä helpommin tunnistettaviksi. Navigaatiovalikon tulisi olla näkyvissä jokaisella sivulla.

WCAG 2.1**3.2.3 Johdonmukainen navigointi****Taso: AA**

Verkkosivujen joukon useilla verkkosivuilla toistuvat navigointimekanismit esiintyvät aina samassa järjestyksessä suhteessa toisiinsa, ellei käyttäjä toisin valitse.

5 Merkittävät virheet

5.1 Etusivun videokehyksellä ei title-attribuuttia ja HTML-muotoilut

Kuvaus

Etusivulla on videoupote "Portfoliopedagogiikkaa Helsingistä". Video on toteutettu iFrame kehyksellä, mutta kehykseltä puuttuu kuvaava title=""-attribuutti. Puuttuva title tarkoittaa, että ruudunlukija ilmoittaa videosta vain "kehys nap-sautettava". Tämä ei kerro käyttäjälle mitään informaatiota varsinaisesta kehyksen sisällöstä.

Kehys on myös muotoiltu käyttäen HTML-muotoilumääreitä kuten 'border' 'align' jne. Muotoilut tulisi aina tehdä CSS-tyyleillä, sillä HTML-muotoilut voivat sivun muuttuessa rikkoa sivun ulkoasua tai toiminnallisuutta, sekä aiheuttaa sen, että ruudunlukija lukee sisällön sijasta suoraan HTML-koodia.

Korjausehdotus

Kehykselle tulisi antaa title="" attribuutti ja siihen kuvaus sisällöstä. Esim. title="Video Portfoliopedagogiikkaa Helsingistä". Kehyksen muotoilut tulisi toteuttaa CSS-tyyleillä.

WCAG 2.1

1.3.1 Informaatio ja suhteet

Taso: A

Esitystavassa välittyvät informaatio, rakenne ja suhteet voidaan selvittää ohjelmallisesti tai ne ovat saatavilla tekstinä.

4.1.2 Nimi, rooli, arvo

Taso: A

Kaikkien käyttöliittymäkomponenttien (mm. lomake-elementit, linkit ja skriptien luomat komponentit) nimi ja rooli voidaan selvittää ohjelmallisesti tilat, ominaisuudet ja arvot, jotka käyttäjä voi asettaa, voidaan myös asettaa ohjelmallisesti ja tieto näiden muutoksista on käyttäjäagenttien, mukaan lukien avustavien teknologioiden, saatavissa.

5.2 Etusivun kuvilla ei alt-määrettä

Kuvaus

Etusivun kuvilta puuttuvat alt-määreet. Alt-määrettä käytetään tekstivastineen lisäämiseen kuvalle. Ilman alt-määrettä ei ruudunlukijan käyttäjä voi saada informaatiota kuvasta. Lisäksi kuva ”Tule mukaan kasvattamaan tulevaisuutta” on kuva, jossa on tekstiä. Tekstiä esittävät kuvat ovat lähtökohtaisesti saavuttamattomia sisältöä ja niitä tulisi välttää.

Korjausehdotus

Kuville tulisi lisätä määre alt="" ja siihen selitys kuvan sisällöstä. Jos kuva on tarkoitettu koristeelliseksi, eikä se sisällä tärkeää informaatiota, voi alt-määreen jättää tyhjäksi (alt=""), jolloin ruudunlukija ohittaa kuvan kokonaan. Ohittamiseen voi myös käyttää WAI-ARIA määrettä aria-hidden.

Tekstiä esittävien kuvien sisältö tulisi löytyä sivulta pelkkänä tekstinä. Tekstiä esittäviä kuvia tulisi välttää.

WCAG 2.1

1.1.1 Ei-tekstuaalinen sisältö

Taso: A

Kaikki käyttäjälle esitettävä ei-tekstuaalinen sisältö on varustettu saman tarpeen täyttävällä tekstivastineella.

1.4.5 Tekstiä esittävät kuvat

Taso: AA

Jos käytetty teknologia voi tuottaa visuaalisen esityksen, informaation välittämiseen käytetään ensin tekstiä kuin tekstiä esittäviä kuvia, paitsi seuraavissa tapauksissa: Tekstiä esittävä kuva voidaan visuaalisesti mukauttaa käyttäjän vaatimusten mukaisesti. Tietty tekstin esitystapa on olennainen välitettävän informaation kannalta.

5.3 Hyppylinkki ei toimi etusivulla

Kuvaus

Sivuston Suoraan sisältöön -hyppylinkki ei toimi etusivulla. Linkin klikkaaminen lisää URL-osoitteen perään #content, mutta ei siirrä kohdistusta tai näkymää. (linkki: <https://www.hel.fi/kasvatuksen-ja-koulutuksen-toimiala/edurekry/#content>)

tent). Hyppylinkin toimimattomuus pakottaa käyttäjän joka kerta navigoimaan ylä-tunnisteen navigaatiovalikon läpi kokonaisuudessaan. Linkki on todennäköisesti väärin formatoitu; automaatiotestaus ilmoittaa että "Paikallista linkin sijaintia ei löydy".

Korjausehdotus

Hyppylinkki tulisi tarkastaa ja korjata niin, että se siirtää näkymän ja kohdistuksen sivun pääsisältöön.

WCAG 2.1

1.3.1 Informaatio ja suhteet

Taso: A

Esitustavassa välittyvät informaatio, rakenne ja suhteet voidaan selvittää ohjelmallisesti tai ne ovat saatavilla tekstinä.

2.4.1 Ohita lohkot

Taso: A

Tarjolla on mekanismi sellaisten sisällön lohkojen ohittamiseen, jotka toistuvat useilla verkkosivuilla.

5.4 Riittämätön kontrasti

Kuvaus

Sivun navigaation kontrasti on riittämätön. Tekstin kontrastisuhde taustaan on 3.33:1. WCAG 2.1 -standardin mukaan normaalikokoisen tekstin kontrastisuhde taustaan tulisi olla 4.5:1. Heikkonäköisten käyttäjien voi olla vaikea erottaa tekstiä, jos sen kontrastisuhde taustaan on liian alhainen. HUOM. Tämä ongelma voi johtua sivupohjasta, jonka ongelmat korjataan tulevassa sivupohjauudistuksessa.

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

13.8.2020

Korjausehdotus

Tekstin ja taustavärien kontrastia tulisi säätää niin, että se täyttää WCAG 2.1 -standardin mukaisen 4.5:1 kontrastisuhteen.

WCAG 2.1

1.4.3 Kontrasti (minimi)

Taso: AA

Tekstin ja tekstiä esittävien kuvien visuaalisen esitystavan kontrastisuhte on vähintään 4,5:1, paitsi seuraavissa tapauksissa: Isokokoisessa tekstissä ja isokoista tekstiä esittävässä kuvissa kontrastisuhte on vähintään 3:1. Tekstille tai tekstiä esittäville kuville ei ole kontrastivaatimusta, jos ne ovat osa inaktiivista käyttöliittymäkomponenttia, yksinomaan koristeita, eivät ole näkyvissä kenellekään tai ovat osa kuvaa, jossa on muuta merkittävää visuaalista sisältöä. Tekstille, joka on osa logoa tai brändin nimeä, ei ole kontrastivaatimusta.

5.5 Työsuhdeasunnot-sivulla on näkymätön linkki

Kuvaus

Työsuhdeasunnot-sivulla on visuaalisesti näkymätön linkki, johon kuitenkin voi navigoida ruudunlukijalla ja näppäimistöllä. Linkki johtaa Esittävän taiteen viikon, keskiviikko 8.5 -tapahtumasivulle. Linkin olemassaolo sivulla on äärimmäisen epäloogista, koska sillä ei ole mitään tekemistä työsuhdeasuntojen kanssa.

Korjausehdotus

Harhaanjohtava näkymätön linkki tulisi poistaa.

WCAG 2.1

1.3.1 Informaatio ja suhteet

Taso: A

Esitystavassa välittyvät informaatio, rakenne ja suhteet voidaan selvittää ohjelmallisesti tai ne ovat saatavilla tekstinä.

2.4.4 Linkin tarkoitus (kontekstissa)

Taso: A

Jokaisen linkin tarkoitus voidaan selvittää yksin linkkitekstistä tai linkkitekstistä yhdessä ohjelmallisesti selvitettävissä olevan linkkikontekstin avulla, paitsi tilanteissa, joissa linkki olisi yleisesti ottaen epäselvä käyttäjille.

5.6 Varoittamatta välilehtiä avaavia linkkejä

Kuvaus

Sivustolla on useita linkkejä, jotka avaavat varoittamatta uuden välilehden. Tämä voi aiheuttaa kognitiivisia haasteita ruudunlukijan käyttäjälle, jos hän ei tunne sivuston rakennetta ja yhtäkkiä ohjataan täysin uuteen ikkunaan tai välilehteen. Linkkejä löytyy esimerkiksi:

- Avoimet työpaikat -sivulta (kaikki linkit, lisäksi linkki "Seuresta" ohjaa sivulle, jota ei ole olemassa)
- Työsuhdeasunnot-sivulta (kaikki linkit)
- Tule mukaan kasvattamaan tulevaisuutta -sivun "vapaat asunnot" -linkki

Korjausehdotus

Linkkien yhteyteen tulisi lisätä ilmoitus, että linkki avaa uuden välilehden tai uuden ikkunan.

WCAG 2.1

3.2.4 Johdonmukainen merkitseminen

Taso: AA

Komponentit, joilla on sama toiminnallisuus verkkosivujen joukossa, merkitään johdonmukaisesti.

5.7 Työhön-sivujen lisätiedot

Kuvaus

Työhön kouluihin ja oppilaitoksiin -sivulla, sekä Työhön päiväkotiin -sivulla on linkkejä "Lisää...", jotka paljastavat lisää sisältöä sivulla. Linkit eivät ilmoita ruudunlukijalle tilaansa (avoinna/suljettu).

Korjausehdotus

Elementeille tulisi lisätä aria-expanded attribuutti, joka ilmoittaa ruudunlukijalle, onko valikko auki vai kiinni.

WCAG 2.1**4.1.2 Nimi, rooli, arvo****Taso: A**

Kaikkien käyttöliittymäkomponenttien (mm. lomake-elementit, linkit ja skriptien luomat komponentit) nimi ja rooli voidaan selvittää ohjelmallisesti tilat, ominaisuudet ja arvot, jotka käyttäjä voi asettaa, voidaan myös asettaa ohjelmallisesti ja tieto näiden muutoksista on käyttäjäagenttien, mukaan lukien avustavien teknologioiden, saatavissa.

6 Muut virheet

6.1 Kielimäärittysten ongelmat

Kuvaus

Sivuston kielenvaihtolinkin kielimäärittäminen on puutteellinen. Sivun kaikilla erikielillä osioilla tulisi olla lang-määre, jotta ruudunlukija osaa lukea sanat oikein. Suomenkielisellä sivulla linkiltä "Svenska" puuttuu lang="sv"-määre, kun taas ruotsinkielisellä sivustolla linkiltä "Suomi" puuttuu lang="fi"-määre. Sivuston hyppylinkki on myös suomeksi sivun ruotsinkielisessä versiossa.

Korjausehdotus

Linkille tulisi lisätä attribuutti lang="" sekä oikea kielimäärittäminen, lang="sv" ruotsille ja lang="fi" suomelle. Suoraan sisältöön -hyppylinkki tulisi olla ruotsiksi ruotsinkielisellä sivustolla.

WCAG 2.1

3.1.2 Osien kieli

Taso: AA

Sisällön jokaisen tekstikatkelman tai ilmaisun luonnollinen kieli voidaan selvittää ohjelmallisesti, paitsi seuraavien osalta: erisnimet, tekniset termit, määrittämättömän kielen sanat sekä sanat tai ilmaisut, jotka ovat muuttuneet läheisen tekstiympäristön kielen murteelliseksi osaksi.

6.2 Uutiskirjeen valintaruutuja ei ole ryhmitetty

Kuvaus

Uutiskirjeen tilauslomakkeen valintaruutuja ei ole ryhmitetty. Kun lomake sisältää loogisesti yhdistettyjä elementtejä, tulee ne ryhmitellä käyttäen esim. WAI-ARIA-attribuuttia role="group" sekä kuvaus käyttäen aria-label- tai aria-labelledby-attribuuttia.

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

13.8.2020

Ole hyvä ja täytä alla oleva lomake liityäkesssi postitu

Minua kiinnostaa erityisesti:

Varhaiskasvatus

Perusopetus

Lukio- ja ammatillinen koulutus

Korjausehdotus

Lomakkeen valintaruuduille tulisi lisätä tarvittavat WAI-ARIA attribuutit.

WCAG 2.1

1.3.1 Informaatio ja suhteet

Taso: A

Esitystavassa välittyvät informaatio, rakenne ja suhteet voidaan selvittää ohjelmallisesti tai ne ovat saatavilla tekstinä.

6.3 Linkin tunnisteena pelkkä väri

Kuvaus

Sijaintilinkillä ei ole värin lisäksi muuta tunnistetta. Yleensä linkin tunnistaa hiirellä tai näppäimistöllä kohdistuessa esim. alleviivauksella tai värin vaihdolla. Pelkän värin käyttö elementin erottamiseen ei ole riittävä ja käyttäjä ei voi olla varma, että kyseessä on linkki, ellei sitä selkeästi erota muusta normaalista tekstistä.

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

13.8.2020

Korjausehdotus

Linkille tulisi lisätä esim. alleviivaus kohdistettaessa, tai muu selkeä indikaattori siitä, että kyseessä on linkki.

WCAG 2.1**1.4.1 Värien käyttö****Taso: A**

Väriä ei käytetä ainoana visuaalisena keinona informaation välittämisessä, toiminnon esittämisessä, vastauksen pyytämisessä tai visuaalisen elementin erottamisessa.

7 Jatkotoimenpiteet

Sivuston selauslogiikka on äärimmäisen olennainen osa saavutettavuutta ja tulisi täten ottaa ehdottomasti prioriteetiksi. Lisäksi puuttuvien WAI-ARIA-attribuuttien lisääminen elementeille on myös tärkeää, sillä osa elementeistä ei ole lainkaan saavutettavissa ruudunlukijan käyttäjille.

Osa ongelmista voi johtua hel.fi sivupohjan yleisistä puutteista. Nämä ongelmat korjataan tulevassa sivupohjauudistuksessa.

8 Tietoja saavutettavuustestauksesta

Testauksen suoritti Palvelukeskus Helsinki, puhelin- ja hyvinvointipalvelut-yksikkö.

Saavutettavuus on tarkistettu käyttäen ohjelmallista saavutettavuustarkistusta sekä sivuston manuaalista tarkistusta. Testauksessa syntyneet toiminnalliset havainnot pätevät sekä työpöytä- että mobiililaiterympäristöön.

Manuaalisessa testauksessa on käytetty Chrome- ja Firefox-selaimia, niiden 200% tiloja sekä tietoteknisiä apuvälineitä, kuten ruudunlukuohjelmia, ohjaimia ja erikoisnäppäimistöjä. Mobiilitestaus toteutettiin iOS- ja Android-käyttöjärjestelmillä ja niille tarkoitetuilla ruudunlukuohjelmilla.

9 Yhteystiedot

Palvelukeskus Helsinki, puhelin- ja hyvinvointipalvelut

saavutettavuus@hel.fi